ਕੇਸ ਵੇਰਵੇ

ਸੀਤਾ ਸੋਰੇਨ

ਬਨਾਮ

ਭਾਰਤ ਸੰਘ

(2019 ਦੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 451)
ਸਤੰਬਰ 20, 2023

[ਡਾ. ਧਨੰਜਯ ਵਾਈ ਚੰਦ੍ਰਚੂੜ, ਸੀ.ਜੇ.ਆਈ,

ਏ. ਐਸ. ਬੋਪੰਨਾ, ਐਮ ਐਮ ਸੁੰਦਰੇਸ਼, ਜੇ. ਬੀ. ਪਾਰਦੀਵਾਲਾ ਅਤੇ

ਮਨੋਜ ਮਿਸਰਾ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਮੁੱਖ ਨੁਕਤੇ

ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਮੁੱਦਾ: ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇੱਕ ਐਮ.ਪੀ ਜਾਂ ਐਮ.ਐਲ.ਏ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਭਾਸ਼ਣ ਦੇਣ ਜਾਂ ਵੋਟਿੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਰਿਸ਼ਵਤ ਲੈਣ ਦੇ ਬਦਲੇ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਾ ਦਾਵਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਪੀ.ਵੀ ਨਰਸਿਮਹਾ ਰਾਓ ਦੇ ਕੇਸ ਦੀ ਸਹੀਤਾ ਬਾਰੇ।

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ – ਅਨੁਚਛੇਦ 194(2) – ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਾਧਿਕਾਰ ਆਦਿ – ਪੀ.ਵੀ ਨਰਸਿਮਹਾ ਰਾਓ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਭਾਸ਼ਣ ਦੇਣ ਜਾਂ ਵੋਟਿੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਰਿਸ਼ਵਤ ਲੈਣ ਦੇ ਬਦਲੇ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਬਾਰੇ – ਸਹੀਤਾ:

ਫੈਸਲਾ: ਪੀ.ਵੀ ਨਰਸਿਮਹਾ ਰਾਓ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬਹੁਮਤ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਨਤੀਜੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਅਤੇ ਜਨ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਬਿਟੀ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਹਨ – ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਪੀ.ਵੀ ਨਰਸਿਮਹਾ ਰਾਓ ਵਿੱਚ ਬਹੁਮਤ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਦੀ ਸਹੀਤਾ ਨੂੰ ਸੱਤ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ – ਵੱਡੀ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ।

ਨਿਆਇਕ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ – ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸਹੀਤਾ – ਮੁੜ ਵਿਚਾਰਣਾ:

ਫੈਸਲਾ: ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਕਿ ਨਿਆਇਕ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਤਾਕਤ ਵਾਲੀ ਬੈਂਚ ਹੀ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਸਮਾਨ ਤਾਕਤ ਵਾਲੀ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਨਜ਼ਰੀਏ ਦੀ ਸਹੀਤਾ ਬਾਰੇ ਸ਼ੱਕ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ – ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਸ਼ੱਕ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮਾਮਲਾ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਕੋਰਮ ਵਾਲੀ ਬੈਂਚ ਅੱਗੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਚੁਣੌਤੀ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਹੈ।

ਹਵਾਲੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੰਦਰਭਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਪੀ.ਵਾਈ. ਨਰਸਿੰਘਾ ਰਾਓ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ./ਐਸ.ਪੀ.ਈ.) (1998) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 626 : [1998] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 870; ਰਾਜ (ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ./ਐਸ.ਪੀ.ਈ.) ਬਨਾਮ ਪੀ.ਵਾਈ. ਨਰਸਿੰਘਾ ਰਾਓ (2001) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 249; ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਪੀ.ਆਈ.ਐਲ. & ਅਨ੍ਹ. ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ (2000) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 292; ਸੁਪਰਡੈਂਟ., ਕਾਸ਼ੀਪੁਰ ਬਨਾਮ ਅਸ਼ੋਕ ਹੁਰਾ & ਅਨ੍ਹ. (2000) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 338 : [2000] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1400; ਪ੍ਰਧੁਮਨਾਥ ਸੁਕੁਲ ਬਨਾਮ ਨੇਮ ਚੰਦਰ ਜੈਨ & ਓਰਸ. (1984) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 404 : [1984] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 939; ਮਧੁਕਰ

ਲੇਟੀ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ & ਓਰਸ. (1997) 11 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 111; ਕੁਲਦੀਪ ਨਾਯਰ & ਓਰਸ. ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ & ਓਰਸ. (2006) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 1 : [2006] 5 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1; ਜੋਸਫ ਸ਼ਾਈਨ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ (2019) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 39 : [2018] 11 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 765; ਕਲਪਨਾ ਮੇਹਤਾ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ (2018) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 1 : [2018] 4 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1 – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਹੋਰ ਕੇਸ ਵੇਰਵੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀਯੋਗ ਆਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ

ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ: ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 451 ਦੀ 2019.

ਝਾਰਖੰਡ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਰਾਂਚੀ ਵਿੱਚ 17.02.2014 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੀ.ਸੀ.ਆਰ.ਐਲ ਨੰਬਰ 128 ਦੀ 2013.

ਪੇਸ਼ੀਆਂ:

ਰਾਜੂ ਰਾਮਚੰਦਰਨ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਵਿਵੇਕ ਸਿੰਘ, ਕੌਸ਼ਿਕ ਲਾਖ, ਅਕਸ਼ੈ ਕੌਸ਼ਿਕ, ਸ਼ਸ਼ਾਂਕ ਤਨਵਰ, ਐਮ.ਵੀ ਮੁਕੁੰਦਾ, ਰਾਹੁਲ ਆਰੀਆ, ਪ੍ਰਤਾਪ ਸ਼ੰਕਰ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਦੇਵਯਾਨੀ ਗੁਪਤਾ, ਮਿਸ ਤਨਵੀ ਆਨੰਦ, ਐਡਵੋਕੇਟਸ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਆਰ ਵੇਂਕਟਰਮਾਣੀ, ਏ.ਜੀ.ਆਈ., ਤੁਸ਼ਾਰ ਮਹਿਤਾ, ਐਸ.ਜੀ., ਕੇ ਐਮ ਨਟਰਾਜ, ਏ.ਐਸ.ਜੀ., ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪਟਵਾਲੀਆ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, (ਏ.ਸੀ), ਗੋਪਾਲ ਸੰਕਰਨਾਰਾਯਣਨ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਮਿਸ ਹਰਿਸ਼ਕਾ ਵਰਮਾ, ਦੀਪਾਂਸ਼ੁ ਕ੍ਰਿਸ਼ਾ, ਗੌਰਵਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪਟਵਾਲੀਆ, ਮਨਨ ਦਾਗਾ, ਮਿਸ ਸਮ੍ਰਿਧੀ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ, ਗੌਰਵ ਅਗਰਵਾਲ, ਕਨਨ ਅਗਰਵਾਲ, ਮਿਸ ਚਿਨਮਯੀ ਚੰਦਰਾ, ਕੇ ਪਰਮੇਸਵਰ, ਉਦੈ ਖੰਨਾ, ਅਕਸ਼ੈ ਅਮਿਤਾਭ, ਵੇਂਕਟ ਚੈਤਨਯ, ਅੰਕੁਰ ਤਲਵਾਰ, ਅਨੰਦ ਵੇਂਕਟਰਮਾਣੀ, ਮਿਸਿਜ ਵਿਜਯਲਕਸ਼ਮੀ ਅਨਮੋਲਨਾਮਨੀ, ਵਿਭਾਘ ਖੇਮਕਾ, ਮੈਥੀਆਸ, ਮਨਸਾ ਸੂਦ, ਚਿਤਰਵੀ ਸਿੰਘ, ਮਿਸ ਸੋਨਲ ਜੈਨ, ਅਨੀਸ਼ਕ ਮੱਤੂ, ਪਨਯਮ ਰਮੇਸ਼, ਕਵੀਯਨ ਅਮਿਰਥਾ, ਅਰਵਿੰਦ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਡਾ. ਵਿਵੇਕ ਸ਼ਰਮਾ, ਅਨੰਦ ਨੰਦਨ, ਆਕਾਰਸ਼, ਮਿਸ ਸ਼ਿਵਾਂਗੀ, ਹਸਨ ਜੁਬੈਰ ਵਾਰਿਸ, ਮਿਸ ਮੋਹਦ. ਫਾਜਿਲ, ਮਿਸ ਸਵਿਤਾ ਕੁਮਾਰੀ, ਅਮਿਤ ਪਵਨ, ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਉਪਾਧਿਆਯ, ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਦੁਬੇ, ਮਿਸ ਤਾਨਿਆ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ, ਵਿਸ਼ਾਲ ਸਿਨਹਾ, ਮਿਸ ਸ਼ਿਵਾਨੀ ਵਿਜ, ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਗੋਇਲ, ਐਡਵੋਕੇਟਸ ਜਵਾਬੀ ਲਈ।

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ / ਹੁਕਮ

ਹੁਕਮ

1. ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਅਪੀਲ ਝਾਰਖੰਡ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ 17 ਫਰਵਰੀ 2014 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਉੱਠੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ) ਨੰਬਰ 128 ਦੇ 2013 ਵਿੱਚ ਸੀ।

2. 30 ਮਾਰਚ 2012 ਨੂੰ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਲਈ ਰਾਜ ਸਭਾ ਦੇ ਦੋ ਮੈਂਬਰਾਂ ਲਈ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਝਾਰਖੰਡ ਮੁੱਕਤੀ ਮੋਰਚਾ ਦਾ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਆਜ਼ਾਦ ਉਮੀਦਵਾਰ ਤੋਂ ਰਿਸ਼ਵਤ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ। ਪਰੰਤੂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਾਜ ਸਭਾ ਸੀਟ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਵੋਟਿੰਗ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੇ ਆਰੋਪੀ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਵੋਟ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਵੋਟ ਪਾਇਆ। ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਦਾ ਦੌਰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵੋਟ ਪਾਇਆ।

3. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਚਾਰਜ-ਸ਼ੀਟ ਅਤੇ ਖਿਲਾਫ ਚਲਾਈ ਗਈ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 194(2) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਨੇ ਆਰੋਪੀ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਵੋਟ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਆਰਟੀਕਲ 194(2) ਅਧੀਨ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

4. ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

5. 23 ਸਤੰਬਰ 2014 ਨੂੰ, ਜਦੋਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਅੱਗੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ, ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਸੀ ਕਿ ਚੂੰਕਿ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਉੱਠਣ ਵਾਲਾ ਮੁੱਦਾ "ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਅਤੇ ਆਮ ਜਨਤਾ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਦਾ" ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਬੈਂਚ ਅੱਗੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

6. 7 ਮਾਰਚ 2019 ਨੂੰ, ਜਦੋਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਨੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਉੱਠਾਇਆ, ਇਸ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਦੋਸ਼ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਝਾਰਖੰਡ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਰਾਜ ਸਭਾ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਲਈ ਰਿਸ਼ਵਤ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਤਿੰਨ ਜੱਜ ਬੈਂਚ ਨੇ ਦੇਖਿਆ, ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਪੀ.ਵੀ. ਨਰਸਿਮਹਾ ਰਾਓ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ/ ਐਸ.ਪੀ.ਈ1/: ਬੈਂਚ 'ਤੇ ਦੋ ਜੱਜ, ਜਸਟਿਸ ਐਸ.ਸੀ. ਅਗਰਵਾਲ ਅਤੇ ਜਸਟਿਸ ਏ.ਐਸ. ਆਨੰਦ, ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਸੀ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 105(2) ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਰੂਪ, ਆਰਟੀਕਲ 194(2) ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਛੋਟ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿੱਥੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਭਾਸ਼ਣ ਦੇਣ ਜਾਂ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਲਈ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਰੰਤੂ, ਬਹੁਮਤ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਸੀ।

7. ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਸੁਣਨ ਵਾਲੀ ਤਿੰਨ-ਜੱਜ ਦੀ ਬੈਂਚ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ "ਜਿਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਹੈ, ਜੋ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਮਾਮਲਾ ਜਨਤਕ ਮਹੱਤਵ ਦਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ", ਇਸਨੂੰ ਵੱਡੀ ਬੈਂਚ ਅੱਗੇ ਭੇਜਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਚਿਤ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇ। ਅਨੁਸਾਰਨ, ਮਾਮਲਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮੁੱਖ ਨਿਆਂਕਾ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਪੰਜ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਅੱਗੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

8. ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਪੀ.ਵੀ. ਨਰਸਿੰਘਾ ਰਾਓ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਸਹੀਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪ੍ਰਯਾਸ ਫਲਦਾਇਕ ਨਹੀਂ ਹੋਏ। ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ (ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 2210-2217/1998) ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪੰਜ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਪੀ.ਵੀ. ਨਰਸਿੰਘਾ ਰਾਓ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸਹੀਤਾ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਲਿਆ। ਸਮੀਖਿਆ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ 18 ਜੁਲਾਈ 2002 ਨੂੰ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ 179 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਦੇਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਰਾਜ (ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ/ ਐਸ.ਪੀ.ਈ5 ਬਨਾਮ ਪੀ.ਵੀ. ਨਰਸਿੰਘਾ ਰਾਓ ਵਜੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

9. ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 32 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਡਾਇਰੀ ਨੰਬਰ 7409/99) ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੀ.ਵੀ. ਨਰਸਿੰਘਾ ਰਾਓ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਸਹੀਤਾ 'ਤੇ ਇੱਕ ਐਲਾਨ ਮੰਗਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। 1 ਮਈ 2000 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਪੀ.ਆਈ.ਐਲ. & ਅਨ੍ਹ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪੰਜ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਅੱਗੇ ਭੇਜਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਬਰਕਰਾਰੀ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਸਬਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅੰਤਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, 18 ਜੁਲਾਈ 2002 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੂਪਾ ਅਸ਼ੋਕ ਹੁਰਾ ਬਨਾਮ ਅਸ਼ੋਕ ਹੁਰਾ & ਅਨ੍ਹ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਬਰਕਰਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

10. ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜੂ ਰਾਮਚੰਦਰਨ, ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ, ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪੀ.ਵੀ. ਨਰਸਿੰਘਾ ਰਾਓ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸਹੀਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਬੋਲਣ ਵਾਲੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮਚੰਦਰਨ ਨੇ, ਆਪਣੇ ਲਿਖਤੀ ਸੁਝਾਅਵਾਂ ਵਿੱਚ ਜੋ 17 ਸਤੰਬਰ 2023 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਅਤੇ ਮੌਖਿਕ ਬਹਿਸ ਦੌਰਾਨ, ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਪੀ.ਵੀ ਨਰਸਿੰਘਾ ਰਾਓ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਰੇਸ਼ੋ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਰੇਸ਼ੋ ਉੱਤੇ ਇਕ ਮਤ ਹਨ ਅਤੇ ਜੋ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਉਹ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪੀ.ਵੀ ਨਰਸਿੰਘਾ ਰਾਓ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਉੱਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਵਾਬੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਫੈਸਲਾ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਜ ਸਭਾ ਚੋਣ ਦੀ ਪੋਲਿੰਗ ਸਦਨ ਦੇ ਪਰਿਸਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਹੋਈ

ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਦਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਾਂਗ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਨੋ-ਕਾਨਫਿਡੈਂਸ ਮੋਸ਼ਨ। ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮਚੰਦਰਨ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

11. ਸ਼੍ਰੀ ਆਰ. ਵੇਂਕਟਰਮਾਨੀ, ਭਾਰਤ ਲਈ ਅਟਾਰਨੀ ਜਨਰਲ, ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜੂ ਰਾਮਚੰਦਰਨ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਨ ਕਿ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਪੀ.ਵੀ ਨਰਸਿੰਘਾ ਰਾਓ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂਤਾ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਸ਼੍ਰੀ ਵੇਂਕਟਰਮਾਨੀ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪੀ.ਵੀ ਨਰਸਿੰਘਾ ਰਾਓ ਦੀ ਸਹੀਤਾ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਉੱਠਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਜ ਸਭਾ ਦੀ ਚੋਣ ਨੂੰ "ਸਦਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ" ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸ਼੍ਰੀ ਵੇਂਕਟਰਮਾਨੀ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹਨ:

(i) ਪਸ਼ੁਪਤੀ ਨਾਥ ਸੁਕੁਲ ਬਨਾਮ ਨੇਮ ਚੰਦਰ ਜੈਨ ਅਤੇ ਹੋਰ;

(ii) ਮਧੁਕਰ ਜੇਤਲੀ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ;

(iii) ਕੁਲਦੀਪ ਨਾਇਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ.

12. ਉੱਠਾਏ ਗਏ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੀ.ਵੀ ਨਰਸਿੰਘਾ ਰਾਓ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸਹੀਤਾ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਉੱਠਦਾ। ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਆਮ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਪੀ.ਵੀ ਨਰਸਿੰਘਾ ਰਾਓ ਦੇ ਬਹੁਮਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਸੀ। ਦੂਜਾ, ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਅ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਹੁਮਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਪੀ.ਵੀ ਨਰਸਿੰਘਾ ਰਾਓ ਵਿੱਚ ਬਹੁਮਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਗਏ ਨਜ਼ਰੀਏ ਦੀ ਸਹੀਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਜਾਂਚਣਾ ਪਵੇਗਾ।

13. ਇਹ ਇੱਕ ਸੁਥਰੀ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਡਿਸਿਪਲਿਨ ਦੀ ਕਿ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਬੈਂਚ ਜੋ ਸਮਾਨ ਤਾਕਤ ਦੀ ਹੋਵੇ, ਹੀ ਪਿਛਲੀ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਲਈ ਗਈ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੀ ਸਹੀਤਾ ਬਾਰੇ ਸੰਦੇਹ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਸੰਦੇਹ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮਾਮਲਾ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਬੈਂਚ ਅੱਗੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਕੋਰਮ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਹੋਵੇ ਜਿਸ ਨੇ ਚੁਣੌਤੀ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਹੋਵੇ।8ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ PV ਨਰਸਿੰਘਾ ਰਾਓ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸਹੀਤਾ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉੱਠਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਤੈਅ ਕਰੀਏ ਕਿ ਕੀ PV ਨਰਸਿੰਘਾ ਰਾਓ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਮਾਮਲਾ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਬੈਂਚ ਅੱਗੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ।

14. PV ਨਰਸਿੰਘਾ ਰਾਓ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 105(2) ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸਮਾਨ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ, ਆਰਟੀਕਲ 194(2) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ 'ਤੇ ਟਿਕਿਆ ਹੈ। ਪਹਿਲਾ ਸੰਸਦ ਦੇ ਸਦਨਾਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਾਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਛੋਟਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਛੋਟ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

15. ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 105(2) ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ:"105(2) ਕੋਈ ਵੀ ਸੰਸਦ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਸੰਸਦ ਜਾਂ ਇਸ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਮੇਟੀ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕਹੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਗੱਲ ਜਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੋਟ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ; ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਸੰਸਦ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਘਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਿਪੋਰਟ, ਪੇਪਰ, ਵੋਟਾਂ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।"

16. ਆਰਟੀਕਲ 105(2) ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਛੋਟ ਇੱਕ ਸੰਸਦ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ "ਸੰਸਦ ਜਾਂ ਇਸ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਮੇਟੀ ਵਿੱਚ ਕਹੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਗੱਲ ਜਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੋਟ" ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। "ਕੁਝ ਵੀ ਕਹਿਣਾ, ਜਾਂ ਕੋਈ ਵੋਟ ਦੇਣਾ" ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਛੋਟ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਭਾਵ, ਇੱਕ ਵੋਟ ਜੋ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਇੱਕ ਭਾਸ਼ਣ ਜੋ ਸੰਸਦ ਜਾਂ ਸੰਸਦ ਦੀ ਕਿਸੇ ਕਮੇਟੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ

"ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੱਲ ਜਾਂ ਵੋਟ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਸਬੰਧੀ" ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਪੀ.ਵੀ. ਨਰਸਿਮਹਾ ਰਾਵ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਰਿਸ਼ਵਤ ਲੈਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਇੱਕ ਨੇ ਕਾਨਫਿਡੈਂਸ ਮੋਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਦੇ ਫਰਸ਼ 'ਤੇ ਹਾਰਨ ਲਈ ਰਿਸ਼ਵਤ ਲਈ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦਾ ਵਿਸਲੇਸ਼ਣ ਕਰਦਿਆਂ, ਨਿਆਂਕਾ ਐਸ.ਪੀ ਭਰੂਚਾ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਕਿ ਅਨੁਚਛੇਦ 105(2) ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸੰਸਦ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮਿਲ ਸਕੇ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਕਿਹੇ ਗਏ ਜਾਂ ਵੋਟ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹਨ ਜਾਂ ਉਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਜਾਂ ਨੇਕਸਸ ਰੱਖਦੇ ਹਨ (ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 133 ਪੰਨਾ 729 'ਤੇ)। ਨਿਆਂਕਾ ਭਰੂਚਾ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਾਜ਼ਿਸ਼/ਰਿਸ਼ਵਤ ਅਤੇ ਨੇ ਕਾਨਫਿਡੈਂਸ ਮੋਸ਼ਨ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਬੰਧ ਸਪਸ਼ਟ ਸੀ, ਦੋਸ਼ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਰਿਸ਼ਵਤ ਲੈਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਨੇ ਕਾਨਫਿਡੈਂਸ ਮੋਸ਼ਨ ਦੀ ਹਾਰ ਨੂੰ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਰਿਸ਼ਵਤਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ।

17. ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਅਟਾਰਨੀ ਜਨਰਲ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚ ਅੱਗੇ ਇਹ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ "ਸਬੰਧੀ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਅਰਥ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 105(2) ਅਧੀਨ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਿਰਫ ਅਦਾਲਤੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹੈ ਜੋ ਭਾਸ਼ਣ ਜਾਂ ਵੋਟ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਉਤਪੰਨ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕਰਦਿਆਂ, ਨਿਆਂਕਾ ਐਸ.ਪੀ. ਭਰੂਚਾ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ (ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 136 ਪੰਨਾ 730 'ਤੇ):

"... ਇਹ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੋਟ ਦੇ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਵਾਲੀ ਸਿਵਲ ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮਿਲੇ। ਸੰਸਦੀ ਬਹਿਸਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਡਰਤਾ ਨਾਲ ਭਾਗ ਲੈਣ ਲਈ, ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ ਜਾਂ ਵੋਟ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸਿਵਲ ਅਤੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ "ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੱਲ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੋਟ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਸਬੰਧੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ"। ਅਨੁਚਛੇਦ 105(2) ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦਾ, ਜੋ ਕਿ ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਜੇਕਰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਅਟਾਰਨੀ ਜਨਰਲ ਸਹੀ ਹੁੰਦੇ, ਕਿ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਉਸ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਵੇਂ ਉਸ ਨੇ ਵੋਟ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਅਭਿਯੋਗ ਨੂੰ ਕੋਈ ਮੋਟੀਵ ਨਾ ਦਿੰਦਿਆਂ, ਇਹ ਕਲਪਨਾ ਕਰਨਾ ਔਖਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਜਿਸ ਨੇ ਇੱਕ ਭਾਸ਼ਣ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਵੋਟ ਪਾਇਆ ਹੈ ਜੋ ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਭਿਯੋਗ ਦੁਆਰਾ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤੇ ਅਤੇ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।"

18. ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਿਆਂਕਾ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਗੰਭੀਰਤਾ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਜਾਗਰੂਕ ਸਨ ਜੋ ਕਥਿਤ ਰਿਸ਼ਵਤ ਲੈਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਧਨ ਨਾਲ, ਉਹ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜਿਵਿਤ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਇਆ। ਪਰ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ, "ਸਾਡੀ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਸਾਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਸੰਕੀਰਣ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਲੈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ, ਜੋ ਕਾਰਗਰ ਸੰਸਦੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਅਤੇ ਬਹਿਸ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਨੂੰ ਘਟਾਉਂਦੀ ਹੈ।" ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਬਹੁਮਤ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਸੀ ਕਿ ਰਿਸ਼ਵਤ ਲੈਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਛੋਟ ਇੱਕ ਖਾਸ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ (ਮਿਸੱਟਰ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ) ਨੂੰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਵੋਟ ਨੇ ਕਾਨਫਿਡੈਂਸ ਮੋਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ।

19. ਪੀ.ਵੀ. ਨਰਸਿੰਘਾ ਰਾਓ ਵਿੱਚ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਜਸਟਿਸ ਐਸ.ਸੀ. ਅਗਰਵਾਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਿਆਂਕਾ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ "ਸੰਬੰਧਿਤ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਸੱਚੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 105(2) ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਮਕਸਦ ਸੰਸਦ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਡਰ ਦੇ ਆਪਣੇ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਜਾਂ ਬੋਲਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇਣਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਜੋ ਸੰਸਦ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਰੱਖਦੀ ਹੈ, ਸੰਸਦੀ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੇ ਸਿਹਤਮੰਦ ਕਾਰਜ ਲਈ ਘਿਣਾਉਣੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਜਸਟਿਸ ਐਸ ਸੀ ਅਗਰਵਾਲ (ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਲਈ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ) ਅਤੇ ਜਸਟਿਸ ਐਸ.ਪੀ ਭਰੂਚਾ (ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਲਈ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ) ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਭਾਜਨ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਅਨੁਚਛੇਦ (ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 47 ਪੰਨਾ 673) ਤੋਂ ਉੱਭਰਦਾ ਹੈ:

"47. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਨੁਚਛੇਦ 105(2) ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਛੋਟ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਸੰਸਦੀ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਸਿਹਤਮੰਦ ਕਾਰਜ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਸੰਸਦੀ ਲੋਕਤੰਤਰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਮੂਲ ਬਣਤਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਅਨੁਚਛੇਦ 105(2) ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਜੋ ਇੱਕ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਤੋਂ ਮੁਕਤੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸੰਸਦ ਜਾਂ ਇਸ ਦੀ ਕਿਸੇ ਕਮੇਟੀ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕਿਹੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੱਲ ਜਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵੋਟ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਨਾ ਸਿਰਫ ਸੰਸਦੀ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੇ ਸਿਹਤਮੰਦ ਕਾਰਜ ਲਈ ਘਿਣਾਉਣੀ ਹੋਵੇਗੀ ਪਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਰਾਜ ਨਾਲ ਵੀ ਵਿਰੋਧੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਮੂਲ ਬਣਤਰ ਦਾ ਵੀ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਇਹ ਸੈਟਲਡ ਲਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਅਪਣਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀਆਂ ਮੂਲ ਬਣਤਰਾਂ ਅਤੇ ਮੂਲ ਬਣਤਰ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। (ਦੇਖੋ: ਸਬ-ਕਮੇਟੀ ਆਨ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਅਕਾਉਂਟੈਬਿਲਿਟੀ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ [(1991) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 699] ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਪੰਨਾ 719 ਤੇ।) "ਸੰਬੰਧਿਤ" ਸ਼ਬਦ ਅਨੁਚਛੇਦ 105(2) ਵਿੱਚ "ਕਿਹੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੱਲ ਜਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵੋਟ" ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਬਦ "ਕੁਝ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੋਟ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਸਿਰਫ਼ ਉਹ ਭਾਸ਼ਣ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇੱਕ ਵੋਟ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਦੇਣਦਾਰੀ ਤੋਂ ਛੋਟ, ਇਸ ਲਈ, ਸਿਰਫ ਤਾਂ ਹੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਭਾਸ਼ਣ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਵੋਟ ਪਾਈ ਗਈ ਹੋਵੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਮਿਊਨਿਟੀ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿੱਥੇ ਏ ਭਾਸ਼ਣ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਵੋਟ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਇੱਕ ਪੂਰਵ ਸਮਝੌਤਾ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਹੈ ਆਪਣੇ ਬੋਲਣ ਜਾਂ ਦੇਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਚਾਰ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਖਾਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਉਸਦੀ ਵੋਟ ਸਦਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਦੋ ਸੰਭਵ ਸਥਿਤੀਆਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਰਾਸ਼ੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਬੋਲਣ ਜਾਂ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਵੋਟ ਨਾ ਦੇਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੈ। ਆਰਟੀਕਲ 105(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਛੋਟ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਅਜਿਹੇ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਉਹ ਦੇ ਦੋਸ਼ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਇੱਕ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਰਿਸ਼ਵਤ. ਜੇਕਰ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸਥਿਤੀ ਕੀ ਹੋਵੇਗੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਗ੍ਰੀਫੀ ਕੈਸ਼ਨ ਦੇ ਬਦਲੇ ਵਿਚ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਖਾਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬੋਲੇਗਾ ਜਾਂ ਆਪਣਾ ਵੋਟ ਦੇਵੇਗਾ ਉਹ ਬੋਲਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਵੋਟ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ? ਵਿਆਪਕ ਅਰਥ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਓ ਦੁਆਰਾ "ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ", ਪ੍ਰਤੀਰੋਧਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਲਈ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਉਸ ਮੈਂਬਰ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਸ ਦੇ ਬੋਲਣ ਜਾਂ ਦੇਣ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਗ੍ਰੀਟੀਫਾਈ ਕੈਸ਼ਨ ਵੋਟ ਅਤੇ ਕਿਸਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਵੋਟ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਸਮਝੌਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਗ੍ਰੈਟੀਫਾਈ ਕੈਸ਼ਨ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਸਵੀਕ੍ਰਿਤੀ ਦਾ ਇੱਕ ਗਠਜੋੜ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਮੈਂਬਰ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਬੋਲਣ ਜਾਂ ਵੋਟ ਦੇਣ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ। ਜੇ "ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ" ਸਮੀਕਰਨ 'ਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਓ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਨਿਰਮਾਣ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਰਿਸ਼ਵਤਖੋਰੀ ਜੇ ਉਹ ਨਾ ਬੋਲਣ ਜਾਂ ਨਾ ਦੇਣ ਲਈ ਰਿਸ਼ਵਤ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਸਦਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਵੋਟ ਪਾਉਣਗੇ ਪਰ ਉਹ ਕਰਨਗੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਰਿਸ਼ਵਤ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਦੋਸ਼ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਬੋਲਣ ਜਾਂ ਆਪਣੀ ਵੋਟ ਦੇਣ ਲਈ ਅਤੇ ਉਹ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਬੋਲਦਾ ਜਾਂ ਆਪਣੀ ਵੋਟ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਹੈ ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸੀ ਵਿਚਕਾਰ ਛੋਟ ਦੇਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਅੰਤਰ ਕਰੋ ਇੱਕ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਜੋ ਬੋਲਣ ਜਾਂ ਦੇਣ ਲਈ ਰਿਸ਼ਵਤ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਵੋਟ ਇੱਕ ਖਾਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਬੋਲਦਾ ਜਾਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵੋਟ ਕਰੋ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਜੋ ਰਿਸ਼ਵਤ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਵੋਟ ਨਾ ਬੋਲਣ ਜਾਂ ਨਾ ਦੇਣ ਲਈ ਸਦਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਬੋਲਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਆਪਣੀ ਵੋਟ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਦੇ ਦੋਸ਼ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਛੋਟ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਝੌਤਾ ਪਹਿਲੇ 'ਤੇ ਰਿਸ਼ਵਤਖੋਰੀ ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਛੋਟ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ। ਅਜਿਹੇ ਇੱਕ ਅਸਧਾਰਨ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਸ਼ਬਦ "ਸਤਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਆਰਟੀਕਲ 105(2) ਵਿੱਚ of" ਦਾ ਅਰਥ “ਇਸ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣਾ” ਹੈ। ਜੇਕਰ ਦ "ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ" ਸਮੀਕਰਨ ਦਾ ਅਰਥ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਛੋਟ ਅਨੁਛੇਦ 105(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਰਹੇਗਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੀ ਚੀਜ਼ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੋਟ ਲਈ ਹੈ ਜੋ ਹੈ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਕਿਸੇ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦ ਇਮਿਊਨਿਟੀ ਤਾਂ ਹੀ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇਗੀ ਜੇਕਰ ਭਾਸ਼ਣ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਜੋ ਵੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਉਹ ਦਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਤੇ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਹੈ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਦ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਛੋਟ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਇੱਕ ਕੰਮ ਲਈ ਜੋ ਭਾਸ਼ਣ ਦੇਣ

ਜਾਂ ਵੋਟ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਹੋਵੇ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਐਕਟ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮੈਂਬਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਭਾਸ਼ਣ ਜਾਂ ਵੋਟ ਇੱਕ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦਾ ਵਾਧਾ ਜੋ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਦੁਆਰਾ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਭਾਸ਼ਣ ਦੇਣਾ ਜਾਂ ਵੋਟ ਦੇਣਾ ਮੈਂਬਰ। ਅਜਿਹੀ ਸੁਤੰਤਰ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨੂੰ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਮੈਂਬਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੱਲ ਜਾਂ ਵੋਟ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ। ਉਹ ਦੇਣਦਾਰੀ ਜਿਸ ਲਈ ਆਰਟੀਕਲ 105(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਛੋਟ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਉਹ ਦੇਣਦਾਰੀ ਹੈ ਜੋ ਭਾਸ਼ਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਹੈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਵੋਟ ਜੋ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

20. ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜਸਟਿਸ ਅਗਰਵਾਲ, ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਵੀ ਰਿਸ਼ਵਤਖੋਰੀ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਕਦੋਂ ਪੂਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਅਨੁਸਾਰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਜੱਜ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ, ਰਿਸ਼ਵਤਖੋਰੀ ਦੀ ਬੰਦਸ਼ ਪੂਰੀ ਹੈ ਰਿਸ਼ਵਤ ਲੈਣ ਵਾਲਾ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵਾਅਦੇ ਲਈ ਪੈਸੇ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਲੈਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਇੱਕ ਖਾਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰੋ. ਦੀ ਸਵੀਕ੍ਰਿਤੀ ਨਾਲ ਬੰਦ ਦਾ ਅੰਤ ਪੂਰਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਪੈਸੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪੈਸੇ ਜਾਂ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੈ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਾਅਦੇ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦ ਪੈਸੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਸੌਦੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਡਿਫਾਲਟ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਜਸਟਿਸ ਸੀ ਅਗਰਵਾਲ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਰਿਸ਼ਵਤਖੋਰੀ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਸਭ ਕੁਝ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਫ ਐਂਡਰ ਨੇ ਪੈਸਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਲਈ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਵਾਅਦਿਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ।

21. ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਤੀਜਾ ਫੈਸਲਾ ਜਸਟਿਸ ਜੀ.ਐਨ. ਰਾਏ ਨੇ ਸੁਣਾਇਆ। ਜਸਟਿਸ ਜੀ.ਐਨ ਰਾਏ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜੱਜ ਨੇ ਜਸਟਿਸ ਐਸ.ਸੀ. ਅਗਰਵਾਲ ਦੇ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਜਤਾਈ ਕਿ:

(i) ਸੰਸਦ ਦਾ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ 1988 ਦੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕਥਾਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(c) ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਜਨ ਸੇਵਕ ਹੈ; ਅਤੇ

(ii) ਚੂੰਕਿ ਸੰਸਦ ਦੇ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਯੋਗ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਸੰਜ੍ਞਾਨ ਲੈ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਅਭਿਯੋਜਨ ਏਜੰਸੀ ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਖਿਲਾਫ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਾਜ ਸਭਾ ਦੇ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਜਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੇ ਸਪੀਕਰ ਦੀ ਆਗਿਆ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

22. ਉਪਰੋਕਤ ਦੋ ਮੁੱਦਿਆਂ ਤੇ, ਜਸਟਿਸ ਜੀ.ਐਨ. ਰਾਏ ਨੇ ਜਸਟਿਸ ਐਸ.ਸੀ ਅਗਰਵਾਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਜਤਾਈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਨੁਚਛੇਦ 105(2) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਤੇ, ਜਸਟਿਸ ਜੀ.ਐਨ. ਰਾਏ ਨੇ ਜਸਟਿਸ ਐਸ.ਪੀ. ਭਰੂਚਾ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਜਤਾਈ, ਜੋ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਵੱਲੋਂ ਬੋਲਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਲਈ, ਜਸਟਿਸ ਐਸ.ਪੀ. ਭਰੂਚਾ ਦਾ ਅਨੁਚਛੇਦ 105(2) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਤਿੰਨ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬਹੁਮਤ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।

23. ਇਸ ਪੜਾਅ ਤੇ, ਅਸੀਂ ਨੋਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮਿਸਟਰ ਰਾਜੂ ਰਾਮਚੰਦਰਨ, ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਮਿਸਟਰ ਆਰ ਵੇਂਕਟਰਾਮਾਨੀ, ਭਾਰਤ ਲਈ ਅਟਾਰਨੀ ਜਨਰਲ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ, ਅਸੀਂ ਮਿਸਟਰ ਪੀ.ਐਸ ਪਟਵਾਲੀਆ, ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਵੀ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਐਮੀਕਸ ਕਿਊਰੀ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਮਿਸਟਰ ਗੋਪਾਲ ਸੰਕਰਨਾਰਾਯਣਨ, ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ, ਜੋ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਡਾ. ਵਿਵੇਕ ਸ਼ਰਮਾ, ਵਕੀਲ ਜੋ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ।

24. ਅਸੀਂ ਐਮੀਕਸ ਕਿਊਰੀ ਅਤੇ ਮਿਸਟਰ ਗੋਪਾਲ ਸੰਕਰਨਾਰਾਯਣਨ, ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਲਈ ਪ੍ਰਵ੍ਰਿੱਤ ਹਾਂ ਕਿ ਜੋ ਨਜ਼ਰੀਆ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪੀ.ਵੀ. ਨਰਸਮਿਹਾ ਰਾਓ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਬਹੁਮਤ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਵੱਡੀ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਡੇ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਹਨ ਇਸ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ:

(i) ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਧਾਰਾ 105(2) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 194(2) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰੀ ਉਪਬੰਧ

ਪਾਠ, ਸੰਦਰਭ ਅਤੇ ਵਸਤੂ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਸੇਧਿਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਉਪਬੰਧ ਅਧੀਨ. ਬੁਨਿਆਦੀ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਵਸਤੂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 105(2) ਦੇ ਅੰਤਰਗਤ ਮੈਂਬਰ ਹਨ ਸੰਸਦ ਦਾ, ਜਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਸਦਨ ਦੇ ਫਲੋਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਲਈ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਜੋਂ ਆਪਣੀ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਲਈ ਸਦਨ ਦੀਆਂ ਕਮੇਟੀਆਂ ਬਿਨਾਂ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੇ ਡਰ ਤੋਂ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਆਰਟੀਕਲ 19(1)(a) ਮਾਨਤਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਬੋਲਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅਧਿਕਾਰ, ਅਨੁਛੇਦ 105(2) ਇਸ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇ ਕੇ ਸੰਸਥਾਗਤ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਬਦਲੇ ਜਾਂ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੇ ਡਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਦ ਆਰਟੀਕਲ 105(2) ਜਾਂ ਆਰਟੀਕਲ 194(2) ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਪਰਾਧੀ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇਣ ਲਈ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਜੋ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਸੰਸਦ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ;

(ii) ਦੂਜੇ, ਪੀ.ਵੀ. ਨਰਸਿਮਹਾ ਰਾਓ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਜਸਟਿਸ ਐਸ.ਸੀ. ਅਗਰਵਾਲ ਨੇ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਵਿਸੰਗਤੀ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜੇਕਰ ਅਨੁਚਛੇਦ 105(2) ਅਧੀਨ ਰਿਸ਼ਵਤ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਲਈ ਛੋਟ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਮਾਣ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ: ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਿਲੇਗਾ, ਜੇ ਮੈਂਬਰ ਨੇ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬੋਲਣ ਜਾਂ ਆਪਣਾ ਵੋਟ ਦੇਣ ਲਈ ਰਿਸ਼ਵਤ ਲਈ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਬੋਲੇ ਜਾਂ ਵੋਟ ਦੇਵੇ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਕੋਈ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਲੱਗੇਗੀ, ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੇ ਉਹ ਬੋਲਣ ਜਾਂ ਸਦਨ ਦੇ ਸਮਕਾਲੀ ਵਿਚਾਰਾਧੀਨ ਮਾਮਲੇ ਤੇ ਆਪਣਾ ਵੋਟ ਨਾ ਦੇਣ ਲਈ ਰਿਸ਼ਵਤ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਉਲਟ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜਸਟਿਸ ਅਗਰਵਾਲ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ, ਇਹ ਵਿਸੰਗਤੀ ਤਾਂ ਟਾਲੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਅਨੁਚਛੇਦ 105(2) ਵਿੱਚ "ਸੰਬੰਧਿਤ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ 'ਉੱਤਪੰਨ ਹੋਣ ਵਾਲਾ' ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਛੋਟ ਸਿਰਫ ਤਦ ਉੱਪਲਬਧ ਹੋਵੇਗੀ ਜੇ ਜੋ ਭਾਸ਼ਣ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਜੋ ਵੋਟ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਣ ਲਈ ਅਨਿਵਾਰਿਆ ਅਤੇ ਅਭਿੰਨ ਹਿੱਸਾ ਹੈ; ਅਤੇ

(iii) ਤੀਜੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜਸਟਿਸ ਐਸ.ਸੀ. ਅਗਰਵਾਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦਾ ਅਪਰਾਧ ਕਦੋਂ ਪੂਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਉਸ ਸਮੇਂ ਪੂਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਪੈਸੇ ਦੀ ਸਵੀਕ੍ਰਿਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਪੈਸੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਸਮਾਪਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਅਪਰਾਧ ਉਸ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਾਅਦੇ ਦੇ ਨਿਭਾਉ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜੋ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਿਸ਼ਵਤ ਦਾ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਉਹ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦੇਣ ਅਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸੌਦੇ ਦੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਰਿਸ਼ਵਤ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਘਟਕ ਤੱਤਾਂ 'ਤੇ ਇਹ ਪਹਿਲੂ ਜਸਟਿਸ ਅਗਰਵਾਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਬਹੁਮਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸੰਭਾਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

25. ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਪਰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪੀ.ਵੀ. ਨਰਸਿੰਹ ਰਾਵ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਲਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 32 ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋਈਆਂ। ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ (ਜਸਟਿਸ ਡਾ. ਡੀ.ਵਾਈ. ਚੰਦ੍ਰਚੂੜ), ਜਦੋਂ ਪੰਜ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਲਈ ਇੱਕ ਸਹਿਮਤੀ ਵਾਲੀ ਰਾਏ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ ਵਿੱਚ ਕਲਪਨਾ ਮਹਿਤਾ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ (ਪੈਰਾ 221) ਨੇ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪੀ.ਵੀ. ਨਰਸਿੰਹ ਰਾਵ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਸਹੀਤਾ ਦੀ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰਣਾ ਉਚਿਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਬਹੁਮਤ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਨਤੀਜੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਅਤੇ ਜਨ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਬਿਤੀ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਹਨ।

26. ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਣਾਂ ਕਰਕੇ, ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਵਿਚਾਰਿਤ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪੀ.ਵੀ. ਨਰਸਿੰਹ ਰਾਵ ਵਿੱਚ ਬਹੁਮਤ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਸਹੀਤਾ ਨੂੰ ਸੱਤ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

27. ਅਸੀਂ ਤਦਨੁਸਾਰ ਰਜਿਸਟਰੀ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪੇਪਰਾਂ ਨੂੰ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਿ ਸੱਤ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਬੈਂਚ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate